

Høringsvar vedr. Kommissionens meddelelse om Den europæiske grønne aftale

D. 12 december anmodede Miljø- og Fødevareministeriet pr. e-mail Plastic Change om at indgive høringsvar vedr. Kommissionens meddelelse om Den Europæiske Grønne Aftale senest d. 3. januar 2020.

Plastic Change fokuserer i sit høringssvar primært på afsnittet om mobilisering af industrien med en ren og cirkulær økonomi for øje.

Plastic Change er overvejende positivt indstillet over for Den Europæiske Grønne Aftale, men har følgende bemærkninger til kommissionens meddelelse.

Sammentænkning af natur og klima

Det er meget positivt, at Den Europæiske Grønne Aftale sammentænker natur- og klimaproblematikker, og kommer med en samlet grøn plan. Denne anerkendelse af, at plastikkrisen er tæt forbundet med f.eks. klima- og biodiversitetskrisen er har længe været påkrævet i forhold til at finde ind til problemernes rod, – overproduktion og overforbrug, og dermed komme frem til de fornødne løsninger. Begrebet overproduktion handler om, at udvindingen af olie til plastik i den mængde, som er nødvendig i den lineære økonomi, er en utroligt ressourcekrævende og CO₂-tung proces, mens overforbrug sigter på, at vores nuværende problemer med affaldshåndtering, – forbrænding, deponi og henkastning af affald, er en konsekvens af vores store plastikforbrug. Forbrænding udleder store mængder af CO₂, og deponi og henkastning af affald er stort problem i forhold til natur og biodiversitet. Derudover udgør begge dele en særdeles utilfredsstillende udnyttelse af vores ressourcer, hvilket forværre overproduktionsproblemet.

Forskellen mellem genbrug og genanvendelse

Den engelske udgave af Den Europæiske Grønne Aftale fastslår, at den nye handlingsplan for cirkulær økonomi vil fokusere på reduktion og genbrug af materialer før genanvendelse, men den danske udgave af samme aftale forveksler genbrug og genanvendelse. Vi er indforstået med, at der sandsynligvis er tale om en taste- eller oversættelsesfejl, men det er desværre en fejl af stor væsentlighed for vores overgang til en reel cirkulær økonomi til gavn for natur og klima. Genbrug er "enhver proces, hvor produkter eller komponenter, der ikke er affald, bruges igen til det formål, som de var udformet til", mens genanvendelse er "enhver

nyttiggørelse, hvor affaldsmaterialer laves om til produkter, materialer eller stoffer, hvad enten de bruges til det oprindelige formål eller til andre formål” (Se f.eks. <https://mst.dk/affald-jord/affald/indsamleruddannelsen/affaldsregulering/ordforklaring/>). Den afgørende forskel mellem genbrug og genanvendelse er, at produktet i forbindelse med genbrug aldrig når affaldsstadiet, og at man dermed undgår at skulle igennem de meget CO₂-tunge og ressourcekrævende led, der handler om indsamling af affald, transport af affald og selve genanvendelsesprocessen. Den Europæiske Grønne Aftale følger således EU's affaldshierarki, hvilket vi hilser varmt velkomment. Det er fuldstændig centralt, at vores indsats har en forebyggende karakter, og at vi derfor starter med at reducere mængden af materialer, som vi producerer ved først at eliminere/forbyde overflødige produkter, dernæst at benytte os af flere genbrugsbaserede løsninger, og først i tredje række fokusere på genanvendelse (Se f.eks. <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/DA/COM-2017-34-F1-DA-MAIN-PART-1.PDF>, <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/Reuse.pdf>).

Styrkelsen af udvidet producentansvar

Vi glæder os over, at kommissionen ønsker at forsætte arbejdet med udvidet producentansvar, som vi mener kan blive et vendepunkt i overgangen til en reel cirkulær økonomi til gavn for natur og klima, hvis EU's medlemslande holder sig målet for øje, og sikrer at implementeringen holder virksomhederne til ansvar ved at undgå "free riders", samt fokuserer på at løse problemets kerne ved at benytte sig af graduerede afgiftsstrukturer, der tilgodeser genbrugsløsninger.

Fokus på mikroplastik

Vi er positivt indstillet overfor, at kommissionen har intentioner om, at følge op på plastikstrategien ved at sætte fokus på tilsætning af mikroplastik i produkter og udledning af mikroplastik ved slid. Begge problemstillinger handler om, at producenterne skal tage ansvar for deres produkter og igangsætte de fornødne processer vedrørende innovation og re-design. I forlængelse af dette er det vigtigt, at kommissionen adresserer kemi i plastik, da flere af de kemikalier, der findes i plastik på tværs af mange forskellige plastiktyper og -produkter, herunder også biobaseret plastik og såkaldt bionedbrydelig plastik, forhindrer effektiv genbrug og genanvendelse. Omfanget af kemikalier i plastik, heriblandt også påviste sundhedsproblematisk stoffer, som forbrugerne reelt er i kontakt med, er desuden langt større end hidtil troet. Trods dette pålægges producenterne ikke at dokumentere præcis hvilke kemikalier, der er i slut-plastikprodukterne (Se f.eks. <https://plasticchange.dk/knowledge-view/plast-er-en-cocktail-af-kemikalier/> og <https://pubs.acs.org/doi/full/10.1021/acs.est.9b02293>).

Anbefalinger til det videre arbejde

Vi ser frem til det videre arbejde med Den europæiske grønne aftale. Vi mener, det er afgørende for den videre udvikling, at såvel EU som nationalstaterne tildeles gode muligheder for at implementere samt håndhæve disse tiltag, og anbefaler at man også fremover kobler natur og klima sammen, samt benytter EU's principper om reduktion og genbrug før genanvendelse som rettesnor for arbejdet.